

Avlsrådets beretning for 2016

Avlsrådets sammensetning

Korthår: Anne Grete Langeland, Solveig Johanne Strøm Aaknes, Tommy Andersen

Langhår: Helge Heimstad

Strihår: Trude Lien, Tor Asle Eliassen, Torgeir Dahl

Leder: Kai-Rune Johannessen

Generelt

Det har vært avholdt 5 møter i AR dette året. Møtene har vært holdt som telefonmøter, via Skype på Internett og vi har hatt 2 fysiske møter. Arbeidet i AR har i store trekk vært utført etter samme retningslinjer som tidligere mht. paringshenvendelser og tilliggende arbeid. I tillegg har vi hatt enkelte tunge saker som har gått igjen på de fleste møtene og i arbeidet gjennom året. Året har ikke vært bare fruktbart mht. måloppfyllelse. En stor sak som skulle ferdigstilles dette året er rasekompensier som skal legges inn til NKK for godkjenning og være grunnlag for eksteriørdommerne i deres arbeid. Vi har hatt 2 fysiske møter med dette som hovedarbeidsoppgave, men må konstatere at vi ikke har kommet i mål med dette.

Vi har i samarbeid med forsker Jørgen Ødegård forsøkt å finne gode løsninger på beregning av avlsindekser for importere. Det viser seg imidlertid at andelen importere i norsk vorstehund-avl er så vidt stort (importere er per definisjon alle individer som brukes i avl, som ikke er født i Norge), at de løsninger som er brukt i annen husdyravl er lite egnet for våre data. Dermed er vi ikke kommet i mål med denne oppgaven, slik vi hadde håpet.

Valpeproduksjonen

Valpeproduksjonen var lavere i 2016 på KV og SV. Av KV var det registrert 33 kull med i alt 193 valper født i 2015. Det gir 63 valper færre (ca. 25 prosent) enn i 2015. Av strihår ble det født 15 kull med i alt 87 valper (25 prosent færre enn i 2015). For LV er det registrert og født 3 kull med 16 valper, som er 1 valp mindre enn forrige år. (NB! Det er et visst etterslep i registreringssystemet slik at ant. kull og ant. valper vil kunne endre seg noe.)

Det importeres en god del hunder, først og fremst fra Sverige og Danmark, men også andre land er aktuelle. Mht. importere er det for SV registrert 8 importere, mest fra nordiske land. For KV er det registrert 10 importere, og det er registrert 4 importere av LV dette året. Vi skal være oppmerksomme på at selv om mange importere kommer fra Sverige eller Danmark, har de ofte opprinnelig opphav eller store deler av stamtavla fra andre land i Europa.

Utviklingen i registreringstallene de siste årene framgår av figur 1.

IT

NVKs hundedatabase fungerer etter hva vi kan registrere, rimelig godt, og begynner å bli godt kjent av de fleste medlemmer. Bilder av hundene kunne det vært mye mer av, og alt for få benytter anledningen til å få lagt ut gode bilder av sin hund. Bildet må være relativt høyoppløselig, og selvsagt vise hunden godt i proporsjoner og uttrykk. Det er kun ARs medlemmer som kan legge inn bilder, så disse må sendes til AR.

Innskriving av jaktprøvekritikker for 2016 har gått fortløpende etter hvert som vi har fått dem tilsendt, og vi er rimelig ajour for SV og LV. Det er en del kritikker for KV som ikke er skrevet ennå og vi håper det kan gjøres tidlig i 2017.

Prøvestarter som eventuelt mangler i NVKs database MÅ først sjekkes i NKKs DogWeb. Ligger de der og ikke i NVK-databasen kan henvendelse gjøres til AR. Vær oppmerksom på at det kan ta 2 – 4 uker fra et prøveresultat er synlig i DogWeb til det er synlig i Datahound. Dette har med hvor snare NKK er til å legge

dataene ut på filer, så vi kan få tak i dem og oppdatere Datahound. I perioder har det vært opptil 8 – 9 ukers etterslep.

Utviklingen av HD

AR følger med på utviklingen av HD for rasene våre for å se på mulige trender og tiltak. I 2016 ble 115 KV røntget og av disse kom 7 hunder (6 prosent) ut med grad C. Ser vi derimot på HD-tallene for hundene fordelt på registreringsår, får vi se at av 289 hunder født i 2015 er 60 stk. (21 prosent) nå røntget, og av disse er det kun 2 som har HD (3 prosent). Dette er omtrent på linje med tidligere år.

Det er i 2016 røntget 74 stk. SV. Av disse var det 7 stk. (9,4 prosent) som hadde HD grad C eller D. Ser vi på de som er født i 2014 og er røntget pr. 2016, er det 51 stk. og av disse er det 9 stk. (17,6 prosent!) som har HD, mens for hunder født i 2015 er det til nå røntget 37 stk., og her er det ingen som har HD!

Vi skal være svært glade for denne utviklingen, men være oppmerksom på at langt flere hunder av 2015-årgangen skal røntges, for å få en god oversikt. Til dette trenger vi hjelp fra oppdrettere og hundeeiere over hele landet.

For LV er registreringstallene og antall røntgede hunder så lavt at det ikke er så mye som skal skje før HD-andelen ryker i taket. I 2016 ble det røntget 16 hunder, alle var fri, med 13 x A og 3 x B som resultat. Ser vi på hunder født i 2015, er det nå 8 av 17 som er røntget, og alle er fri! Vi har vært utrolig heldige mht. HD på LV de siste årene og dette får vi bare være glad for og håpe fortsetter.

Representasjon

AR-representanter har vært til stede ved diverse medlemsmøter og andre arrangementer, og blant annet var flere av ARs representanter tilstede ved klubbens hovedsamling i pinsen. Apportprøvene på Holleia og Åstjern samler alene flere hundre starter hovedsakelig fra våre egne raser og AR-representanter var tilstede også her. Apport-prøvene er et meget godt samlingspunkt for vorstehhund-eiere og en god rekrutteringsbase for eventuelle potensielle nye vorstehhund-eiere som bør utnyttes godt.

Henvendelser om parringer

Det vi kunne ønske var generelt litt mer langsiktig planlegging av mulig paring og at AR kan være en aktiv medspiller. Vi opplever ofte at man allerede har gjort avtale med hanhundeier før man kontakter AR. Vi mener ikke at vi vet eller kan så mye mer enn oppdretterne, tvert i mot, men vårt ståsted kan gjøre at vi har noe mer informasjon og kan se behov og muligheter for rasens beste på en litt mer objektiv måte, noe alle burde være interessert i.

Det er viktig at oppdrettere også følger opp informasjonen med valpingsdato, antall valper og kjønnsfordeling. Ikke mindre viktig er at AR får vite om det snarest mulig hvis tisper er tom, aborterer, eller annet inntreffer som endrer kulletts status. Korrekte lister over godkjente paringer bidrar til tillitt til systemet og kan lette omsetningen av valper til gode kjøpere, noe vi alle er tjent med.

AR har laget en oversikt som viser hvordan man bør gå fram når man planlegger kull og håper dette kan være en god veiledning.

RAS (Rasespesifikk avlsstrategi)

Våre RAS-dokumenter ble levert til NKK i første kvartal 2014 og ble godkjent, men fikk enkelte kommentarer på ting som burde rettes opp. Dette er nå gjort og dokumentene er lagt ut på nett. RAS-dokumentene skal være «levende» dokumenter som gjennomgås jevnlig (hvert år) og eventuelt oppdateres ved behov.

Kontakt med naboland

AR har sporadisk kontakt med Danmark og Sverige på flere nivåer. Det er et ønske om å utvide kontakten med Sverige spesielt, siden mye avlsmateriale går på tvers av våre landegrensener. Vi har fortsatt arbeidet

med å få til et felles norsk-svensk AR-møte. Dette er nå fastlagt, og vil finne sted i Sverige i begynnelsen av 2017.

Avlsindekser og norsk avl

AR mener indeksene er et meget nyttig hjelpemiddel i planleggingen av avlsarbeidet. Med den frekvensen av importerte som vi har i forhold til den avlsaktive delen av den norske populasjonen, har vi ønsket å få til en mest mulig korrekt løsning for disse. Dette har vi samarbeidet med forskningsressurser for å finne en løsning på, men dessverre så finner vi at importene utgjør så vidt stor andelen av den norske avlen, at de løsningene som har vært brukt i husdyravlen for dette, ikke vil fungere tilfredsstillende for våre raser.

Inntil videre må vi heller se på en mere fleksibel håndtering av indeks-systemet for godkjenning av importerte hunder i avl. Dette må bli en prioritert sak i 2017. Det gjelder å få inkludert importene i det norske avlsarbeidet på en fornuftig måte, og det er ekstra viktig at avkommene mønstres på prøver og utstillinger, og blir røntget. Vi ser at indeksene på importene relativt raskt korrigeres opp til «riktig» nivå når dette skjer. Vi håper på et godt samarbeid med avlshundeiere for å få dette til!

NVK har ansvar for at avlsarbeidet for våre tre raser har en god utvikling i tråd med avlsplanen og RAS-dokumentene. Vi må nok imidlertid innse at med dagens importrate, er det svært begrenset hvilken innflytelse NVK og våre tiltak har på utviklingen av hundene våre. Vi er i større og større grad prisgitt den avl som føres i de landene vi importerer hunder fra. Det behøver selvsagt ikke nødvendigvis gi dårlige resultater, men vi må være klare på at utviklingen blir mer uforutsigbar, ikke bare på HD og sykdommer generelt, men også på gemytt, eksteriør og jaktlige egenskaper. Dette er noe man kanskje burde vie mer oppmerksomhet framover. Vårt kommende møte med det svenske avlsrådet er et skritt i den retning.

Arbeidet for å få den norske hundedatabasen oppdatert med kompatible data (først og fremst HD-data) fra SKK og DKK vil også være viktig i denne sammenheng. HD-data som deles felles i de Nordiske land (inkludert Finland) burde ikke være noe problem, og er noe som vi vil ta opp med SVK, og videre til SKK og NKK i første omgang.

Sluttkommentar

Vi har et ønske om at oppdrettere og hundeeiere skal se på Avlsrådet som en god ressurs for den enkelte hundeeier, og for klubben. Samtidig er vi klare på at vi etter beste evne skal håndtere aktuelle saker etter de retningslinjer som ligger i avlskriteriene, som er vedtatt av DK/RS. AR har også som oppgave å tenke på avlsarbeidet for rasenes beste i det lange løp, noe som det ikke alltid er så lett å se for den enkelte.

Figur1. Registreringstall for perioden 2000 – 2016 (ekskl. importerte)

Utviklingen i antall registrerte hunder

